

A szegedi egyetem százezerpengős Rothermere-adományának alapító oklevelét a kultuszminiszter nem hagyta jóvá

— Az egyetem a Rothermere-alapítvány kölcsönéből és a kultuszminiszter támogatásával rák-betegek gyógyítására rádiumot vásárol —

(A Délmagyarország munkatársától.) Emlékeztet, hogy amikor két évvel ezelőtt Rothermere lord fia, Edmond Harmsworth Szegeden járt, magával hozta a szegedi egyetem céljára édesapjának 100.000 pengős ajándékát. Ezt a 100.000 pengős ajándékot Rothermere lord az öt diszduktorra avató szegedi egyetemnek juttatta.

Két évvel ezelőtt dr. Dézsi Lajos volt a szegedi egyetem rektora és rektori minőségében természetesen ő vette át a fejedelmi ajándékot és az ajándékozó levél is, mint rektor-nak, neki szólt. Dézsi Lajos elkészítette a 100.000 pengős alapítvány oklevelét s azt jóváhagyás végett a kultuszminisztériumhoz terjesztette fel. A kultuszminisztérium azonban az alapítványi okirat jóváhagyását megtagadta. Az alapítványi oklevélben ugyanis dr. Dézsi az alapítvány jövedelmének kezelését a maga számára tartotta volna fenn, abból indulva ki, hogy Rothermere lord a nevére címzett levélben értesítette az alapítványról az egyetemet és a 100.000 pengőt is az ő kezéhez fizették le. Az alapítványi oklevél egyéb tartalma szerint a szegedi egyetemnek adományozott 100.000 pengő kamataiból

a szegedi egyetemi tanárok könyveit adták volna ki.

Az alapítványi okirat tartalmának ezek a

rendelkezései is aggodalmat keltettek, mert az a belátás kerekedett felül, hogy az egyetemnek juttatott 100.000 pengő jövedelméből talán juttatni kell valamit az egyetemi hallgatóknak is és talán nem lehet az alapítvány jövedelmét kizárólag az egyetemi tanároknak a könyvkiadók érdeklődését fel nem keltett dolgozatai kiadására fordítani.

A kultuszminisztérium új alapítványi oklevél készítésére hívta fel a szegedi egyetem tanári karát. Mindaddig azonban, amíg ez az alapítványi oklevél el nem készül és a szükséges megerősítésben nem részesül, beleegyezését adta a kultuszminisztérium abba, hogy az

a 100 ezer pengő felét, 50 ezer pengőt az egyetem orvosi fakultásának kölcsön adja rádium-beszerzésre.

Kilátásba helyezte a kultuszminiszter azt is, hogy a rádiumbeszerzési kölcsönhöz

a kultuszminisztérium részéről 30—40 ezer pengővel hozzá fog járulni.

A vásárlandó rádium rákbetegek gyógyítására szolgálna és az orvosi fakultás a rákbetegek által fizetendő honoráriumából térítené vissza az alapítványnak az 50.000 pengős kölcsönt.

„Szeged szegényebb néposztályának összes gyermeke tbc-vel van fertőzve!”

Megdöbbentő adatok a tuberkulózis specialisták kongresszusán Szegedről

Érdekes előadások a Calmette-oltásokról

(A Délmagyarország munkatársától.) Pünkösöd két napján tartották meg Szegeden a Magyar Tüdőbetelegondozó és Gyógyintézet Orvosok Egyesülete II. nagygyűlését Szegeden, amelyet a külföldi tudományos világ is nagy érdeklődéssel várt, amennyiben az előadások programjába felvették a Calmette-oltással kapcsolatos magyarországi megbeszélések ismertetését is.

A nagygyűlésre közel kétszáz orvos érkezett Szegedre. A megnyitó ülést vasárnap délelőtt tartották meg a városháza közgyűlési termében, ahol a megjelenteket a város nevében dr. Somogyi Szilveszter polgármester üdvözlölte. Megjelent a nagygyűlésen dr. Fáy Aladár, a tuberkulózis elleni küzdelem kormánybiztosa, a népjóléti és honvédelmi miniszter, valamint az egyetem képviselője is.

Dr. Jankovich László professzor, orvoskari dékán feltűnést keltő beszédében vázolta a tbc. szegedi pusztításait, mondván, hogy a város szegényebb néposztályának összes gyermeke fertőzve van. Három év alatt a keze alá kerülő boncanyagból egyetlen gyermekhulláról állapíthatta meg, hogy az nincsen tbc-vel fertőzve!

Dr. Parassin József, az egyesület elnöke mondotta el ezután megnyitó beszédét, amelyben röviden vázolta azt a nagy küzdelmet, amit az orvosoknak kell végezni a tbc. ellen. Rámutatott arra, hogy a tbc. elleni küzdelem egyben a leghatásosabb gyermekvédelem.

A megnyitó ülés után megkezdődtek az előadások, amelyeket a bőrgyógyászati és a belgyógyászati klinikákon tartottak meg. Ötvenhat előadásban számoltak be a nagygyűlés résztvevői a tuberkulózis elleni legmodernebb küzdelemről, a legteljesebb érdeklődés mellett. A tanterem mindkét napon megtelt érdeklődőkkel, nagy számban jelentek meg az előadásokon a szegedi orvosi kar tagjai is, de az előadók között is szép számban szerepeltek szegediek. Az első napon dr. Darányi Gyula, Waltner Károly, Möriz Dénes előadásai után dr. Bedő Imre, az OTI tüdőbetelegondozójának főorvosa a tbc.-és gyermekek sorsáról tartott előadást és a munkáspénztár beteganyagában előfordult tbc.-és beteg gyermekek sorsáról számolt be.

Beteganyagának sorsa rosszabb, mint általában más statisztikusoké, de ennek az a magyarázata, hogy betegek mind gümőkóros környezetben éltek s folyton új fertőzéseknek voltak kitéve. De még ezen a legszomorúbb beteganyagon is kimutatható, hogy a gyermekkor tuberkulózis általában jóindulatú. Végeredményben arra a következtetésre jutott, hogy

az ország jelenlegi szegénysége mellett nem luxusintézményekre van szükség,

hanem minden megteremthető anyagi erő arra fordítandó, hogy a meglévő szanatóriumok üres ágyai az arra szoruló szegénysorsú súlyos betegekkel legyenek betölthetők.

Dr. Herzsényi Mihály Szeged tuberkulózis halandóságáról számolt be 1879—1928-ig. Szomorú adatokkal vázolta az ország második városának helyzetét, amely ma is nagy tuberkulózis halandóságával tünik fel. Sajnos, míg a többi városok mind igyekeztek részint már a háború előtt és után is gátat vetni a tuberkulózis pusztításainak, addig

Szegeden még ma is mindössze 24 ágy áll rendelkezésére a súlyos tbc.-és betegeknek.

Annál inkább súlyos Szeged helyzete, mert

sehol a világon nincsenek olyan rossz lakások, mint Szegeden,

az 1927-es kimutatás szerint 3170 nedves lakás van, melyben több, mint tízezer ember él, ezekben lakik a legszegényebb nép, akik közül legtöbb a tüdővész. Különösen a háború alatt, de azután is oly magas a halálozás Szegeden, hogy most már igazán halaszthatatlan a tuberkulotikus kórház felépítése. Míg a külföldi államok városaiban meghal 10.000 emberből 8—10, addig Szegeden 32—40. A tanyákon valamivel jobb ugyan a helyzet, azonban ott is állandóan emelkedik a halálozás. Érdekes volt az a térkép, amely 1919—1928-ig mutatja be a halálozást, különösen Rókus-, Móra és Felsőváros adózik leginkább a tuberkulózisnak. Ha Szeged annakidején óriási anyagi áldozatokat hozott, hogy újabb árviztől megmentse Szegedet, meg kell hoz-

Flit gyorsabban öl!
Sárga kanna — fekete sávval!

nia azt az áldozatot is, hogy az állandó magas tbc-halálozásnak gátat vessen.

Mire

a Calmette-oltásokról

tartandó előadás ideje elérkezett, egyetlen hely sem maradt üresen a bőrgyógyászati klinika hatalmas előadótermében. Az oltásokról dr. Dvorschák Rudolf, a Calmette-szerrel oltott csecsemők gümőkórjáról pedig dr. Gárdi Jenő tartotta meg a nagy érdeklődéssel kísért előadást. Dr. Dvorschák és dr. Kultár Ujpesten 500 csecsemőt oltottak be Calmette-szérummal. A csecsemők között előfordultak gümőkór-halálozások is, ezek a csecsemők azonban fertőző környezetükből nem voltak kiemelhetők, hanem továbbra is fertőző hozzátartozókkal egy fedél alatt maradtak. Dvorschák előadásából kiderült, hogy arra nézve alapot nem talált, miszerint a szer okozott volna gümős megbetegedést.

Garádi Jenő három, az újpesti Szülőnő Otthon által Calmette-szérummal oltott és később gümőkórban elpusztult csecsemő részletes megfigyelése alapján kijelentette, hogy ez a három eset az ártalmas voltát bizonyítja. Véleménye szerint az oltóanyag bizonyos körülmények összejátszása esetén gümőkóros megbetegedést okozhat.

A vitában először dr. Hainiss Elemér egyetemi tanár szólalt fel, aki mindenekelőtt arról beszélt, hogy a Calmette-oltásokkal foglalkozók nem csecsemőorvosok. Szerinte a kérdés nem dönthető el még. Calmette álláspontja szélsőséges, de az is, amelyik a negáció álláspontjára helyezkedik. A várakozás álláspontjára kell tehát helyezkedni. Nem tör pácát a zseniális tanár eljárása felett, de az óvatosságot szükségesnek tartja.

Dr. Kovács Ferenc egyetemi magántanár és dr. Micsky Dezső, aki Calmette mellett dolgozott kilenc évig, az eljárás alkalmas voltáról beszéltek.

Végül is az a vélemény alakult ki, hogy a fenti esetek nem bizonyítják a Calmette-oltóanyag ellen és ártalmas volta mellett. További exakt megfigyelésekre és kutatásokra van szükség. A fenti esetek nem hasonlíthatók a lübecki tömegkatasztrófához.

A további szegedi előadók Ajtay Gyula, Örmösy Erzsébet, Ivanovits György és Péterffy Gusztáv, Radványi Géza, Vidákovits Kamill, vitéz Berde Károly, Kübacher Ferenc és Filep Aladár voltak.

A hétfői előadásokon a szegedi dr. Egan Ernő az axialis tengelyű röntgenogramok diagnosztikus jelentőségéről beszélt érdekes előadásában. Dr. Kovács Ferenc magántanár egészen speciális előadás keretében számolt be a szegedi paprikahasi-otkon észlelt tüdőcsucshurutos megbetegedésekről. A szegedi előadók sorozatát dr. Lukács József előadása zárta be.

A hétfői napon megtartották az egyesület évi rendes közgyűlését, amelyen elhatározták, hogy az 1931. évi nagygyűlést Sopronban tartják meg.

Korzó Mozi

Június 11., 12-én szerda, esztőtörökön

Ossie Oswald és Beregi Oszkár főszereplésével

Az Orient Expressz tolvaja

Azonkívül: Burleszk és Természeti felvételek.

Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órakor

Sok pénzt takarít meg,

ha Tábi Jenő képerketőzőnél kereteztet és vásárolja szentképeit. Széchenyi tér 8, Korzó Mozi-val szemben.